Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Joost Strijtveen

Ons kenmerk
E23.001233

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 23 mei 2023
Onderwerp Voortgang uitvoering Armoede Agenda Nijmegen 2020-2024

Geachte leden van de raad,

Op 23 september 2020 stelde u de Armoede Agenda Nijmegen 2020-2024 vast. Inmiddels zijn we bijna drie jaar verder. Via deze brief informeren wij u over:

1) de laatste maatschappelijke ontwikkelingen op gebied van het armoedebeleid
2) de stand van zaken: Armoede Agenda 2020-2024.
3) extra acties en projecten die wij uitvoeren in lijn met de maatschappelijke ontwikkelingen en de Armoedeagenda

1) Maatschappelijke ontwikkelingen

Sinds de vaststelling van de Armoede Agenda vonden maatschappelijke ontwikkelingen plaats zoals de Toeslagenaffaire, Covid-19, de fors stijgende (energie)prijzen waar huishoudens mee worden geconfronteerd. Wij moeten onze dienstverlening aan inwoners met geldzorgen en prioriteiten binnen de Armoede Agenda hierop continu aanpassen.

Energiearmoede

Energietoeslag

Vanwege de stijgende energieprijzen kondigde het kabinet in december 2021 een eenmalige energietoeslag aan voor 2022. Oorspronkelijk was dat een bedrag van €600; uiteindelijk liep dat bedrag op naar €1.300. In 2023 verstrekt de gemeente nogmaals €1.300 energietoeslag[1].

Uw raad koos ervoor om de inkomensgrens voor de energietoeslag te verhogen van 120% naar 130% van het sociaal minimum. In oktober 2022 voegden wij studenten toe aan deze doelgroep. Dat gebeurde naar aanleiding van de uitspraak van de rechter dat studenten niet categoriaal uitgesloten mogen worden van de regeling. We namen toen de voorwaarde ‘één toeslag per adres’ op in de beleidsregels.

[1] Voor 2023 eerst € 800 en de laatste € 500 (automatisch) na bekendmaking nieuwe beleidsregels Rijk

Inwoners kunnen de energietoeslag 2022 aanvragen tot en met 30 juni 2023. Inmiddels hebben we al aan 21.035 inwoners (unieke Burgerservicenummers) de energietoeslag 2022 uitgekeerd. We behalen hiermee al een groot bereik, en er komen nog wekelijks tientallen aanvragen binnen voor de energietoeslag 2022. Voor de energietoeslag 2023 komen wekelijks ca. 500 aanvragen binnen (peildatum 3 april 2023).

Crisisaanpak Nijmegen de winter door
In het najaar van 2022 voorzagen we dat een groeiende groep inwoners in de problemen raakten door de stijgende energiekosten. Daarom hebben we de crisisaanpak 'Nijmegen de winter door' opgezet. Hiermee ondersteunden we niet alleen inwoners maar ook maatschappelijke organisaties en instellingen tijdens de wintermaanden (december tot en met maart). Via een brief op 11 april informeerden we uw raad over de beëindiging van deze crisisinterventies en de wijze waarop we ervoor zorgen dat er, ook na afloop van de tijdelijke maatregelen, binnen de reguliere aanpak meer oog is voor de gevolgen van de energiecrisis.[2]
De aanpak was uniek omdat deze integraal en domein overstijgend is. We verzachtten energiearmoede door de verbinding te leggen tussen verschillende beleidsterreinen binnen zowel het sociaal domein als het ruimtelijk domein. Daarbij hadden wij niet alleen oog voor de lage inkomens, maar juist ook voor de (lagere) middeninkomens die in financiële problemen kwamen. Ook zij konden aanspraak maken op het Noodfonds. De samenwerkingen die zijn ontstaan in deze aanpak, blijven we doorzetten (zie hiervoor punt 3 extra acties).

(Gevolgen van) corona
Ondanks dat de Covid-19-pandemie achter ons ligt, zijn de gevolgen nog steeds zichtbaar. De prioriteit lag de afgelopen tijd op het bieden van ondersteuning aan inwoners die, mede door de hoge energiekosten en hoge inflatie, niet meer rondkwamen. We moeten nu echter vooruit blijven kijken en blijven zoeken naar inzet waarmee we de bestaanszekerheid voor alle inwoners in Nijmegen kunnen garanderen. In de Armoede Agenda en de opgave Bestaanszekerheid is hier (structurele) aandacht voor.

Mondkapjes en zelftesten
Vanuit het Rijk ontvingen we gratis mondkapjes en zelftesten. Deze verspreidden we via de Stips, de Voedselbank en de Vincentius Vereniging. Wanneer de producten op waren, namen de organisaties contact met ons op en bestelden wij producten bij. Vanaf de zomer 2022 maakten inwoner hier nauwelijks meer gebruik van. In totaal verstrekten we ongeveer 150.000 mondkapjes en 150.000 zelftesten.

[2] Beëindiging noodmaatregelen energiecrisis, 11 april 2023

2) Stand van zaken: Armoede Agenda 2020-2024

Hieronder beschrijven we stand van zaken op de vier lijnen van de Armoede Agenda Nijmegen.

Lijn 1: Optimaliseren bereik minimaregelingen

Het doel van deze lijn is om het bereik van onze minimaregelingen te optimaliseren. Dit in lijn met de uitkomst van de Minima-effectrapportage 2019 van het Nibud. Deze effectrapportage stelde dat bij optimaal gebruik van de regelingen de onderzochte huishoudens, zonder schulden voldoende zouden moeten rondkomen. De belangrijkste ontwikkelingen binnen lijn 1 beschrijven we hieronder.

Realiseren van één toegangspoort

Om het bereik van inkomensondersteunende regelingen te optimaliseren, realiseren we één digitale toegangspoort voor alle gemeentelijke regelingen. De regelingen worden begrijpelijk aangeboden op www.vergoedingen.nijmegen.nl en zijn via DigID aan te vragen. De meedoenregeling en het busvoordeelabonnement zijn al aan te vragen via de website, de overige regelingen zijn ook op de pagina te vinden. Vanaf 1 mei is het voor bijstandsgerechtigden die eerder aanspraak maakten op de Individuele Inkomenstoeslag (IIT) mogelijk om bijna volledig geautomatiseerd een aanvraag te doen. Op termijn sluiten we ook de andere regelingen aan op het platform. Daarnaast maken we de website toegankelijker voor alle inwoners (inclusief hulpverleners en vrijwilligers). De website richt zich namelijk nu vooral nog op de doelgroep die een aanvraag wil doen voor de meedoenregeling en het busvoordeelabonnement.

Meedoenregeling naar 130% (2022) en 140% (2023 e.v.)

Om ervoor te zorgen dat meer inwoners gebruik konden maken van de meedoenregeling, verhoogden we in 2022 de inkomensnorm van 110% van het sociaal minimum naar 130%. In 2022 maakten 4.267 inwoners gebruik van de regeling. Dat was 17% hoger dan in 2021 (3.655 inwoners). Deze stijging komt naar verwachting ook door de opheffing van de coronarestricties in het tweede half jaar van 2022, waardoor inwoners weer meer meededen in de samenleving. In 2023 verhoogden we op basis van het coalitieakkoord de inkomensnorm naar 140%, vanwege het financiële effect van de coronacrisis en de direct daaropvolgende energiecrisis. In het eerste kwartaal van 2023 ontvingen we 1.150 aanvragen[3].

Meer klantcontact en maatwerk

Goed contact tussen inwoner en consulent van de gemeente is belangrijk om inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen. Meer en beter contact draagt eraan bij dat de inwoner zich gehoord voelt, waardoor het vertrouwen groeit. Zowel binnen de gemeente als landelijk is de aandacht voor dit thema gegroeid. Dit komt concreet tot uiting bij de volgende projecten:

- In het project ‘Advies aan huis’ bij de maisonnettes in Neerbosch-Oost doet een coördinator van Bindkracht10 huisbezoeken om inwoners te ondersteunen bij hun

[3] Gegevens d.d. 28 maart 2023

hulpvragen op alle leefgebieden. De coördinator doet altijd een voorzieningencheck, zodat inwoners aanspraak gaan maken op alle regelingen waarop zij recht hebben.
- We richtten het project 'Burger centraal' opnieuw in tot 'Mens als middelpunt'. Hierbinnen is de pilot Wijkgerichte regie gestart om integraler, domein-overstijgend en wijkgericht te werken. Er wordt steeds meer en vaker gekeken naar de specifieke situatie en behoeften van de Nijmegenaar. De gemeente en partners benaderen inwoners daarbij vanuit een stress-sensitieve aanpak.
- Tot slot werken we aan meer maatwerk in het plan 'Zorg en Welzijn'. Hier wordt de Doorbraakmethode[4] ingezet, waarbij doorbraakbudget beschikbaar is om naar bedoeling van regeling of wet in te zetten om de situatie van inwoners en huishoudens met complexe, meervoudige problemen te versoepelen of te versnellen. De doorbraakmethode is ook actief gebruikt in de crisisaanpak 'Nijmegen de winter door'.

Onderzoek naar leven in armoede en sociale uitsluiting

Nijmegen is onderdeel van het consortium 'Minder stress en armoede, meer ervaren gezondheid en participatie', bestaande uit gemeenten en kennisinstellingen. Nijmegen zet als pilot bij 35 deelnemers de (stress-sensitieve) Krachtwerkmethodiek[5] in bij participatiecoaches en intakeconsulenten van het project 'Doe je mee'. De ervaringen met de Krachtwerkmethodiek zijn tot nu toe positief en de potentiële impact wordt momenteel onderzocht. De resultaten verwachten we eind 2023.

Ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid

De gemeente wil praten mét in plaats van over inwoners. Hun leefwereld stellen we centraal. De grootste meerwaarde van de inzet van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid is het vervullen van een brugfunctie tussen de systeemwereld en de leefwereld van inwoners. De afgelopen periode hebben we gewerkt aan een handreiking voor de inzet van ervaringskennis en -deskundigheid met als doel deze inzet te versterken op diverse plekken in het sociaal domein. Binnen het domein armoede- en schuldhulpverlening zijn de afgelopen periode al een aantal stappen gezet. Zo heeft Bindkracht10 ervaringsdeskundigen in huis die ingezet worden voor ondersteuning op dit vlak. Daarnaast maken we gebruik van ervaringskennis op diverse plekken, zoals:

1. Bij het opzetten van de campagne Geldzorgen
2. Bij het opzetten van de campagne Fix je Shit
3. Bij de communicatie over het OndernemersPunt Geldzorgen (OPG)
4. Bij de financiële educatie van jongeren op het Vmbo en Mbo, door de peer educators van MoneyWays
5. Bij de uitleg over schuldhulpverlening in video's door adviesbureau Purpose.

[4] De doorbraakmethode maakt het voor (medewerkers van) gemeenten gemakkelijke om maatwerk te bieden. Zie verder: www.doorbraakmethode.nl/

[5] Krachtwerk is een krachtgerichte basismethodiek om inwoners die tijdelijk of langdurig de greep op hun bestaan kwijt zijn, te ondersteunen in hun herstel, zodat ze weer meedoen, erbij horen, ertoe doen en kunnen zijn wie ze willen zijn. Uitgangspunt is dat mensen bij narigheden en tegenspoed het vermogen hebben te herstellen en de draad van hun leven weer op te pakken.

We bekijken hoe we inzet van ervaringskennis- en deskundigheid binnen het armoedebeleid en de opgave bestaanszekerheid verder kunnen invullen.

Initiatievenfonds Armoede en Schulden

Het Initiatievenfonds Armoede en Schulden ondersteunt jaarlijks een aantal Nijmeegse initiatieven bij het helpen verzachten van armoede. Met een (opstart)subsidie van het fonds zijn initiatieven ontstaan die een (structurele) bijdrage leveren aan de preventie en verzachting van armoede. De oprichting van Stichting Quiet Nijmegen is een voorbeeld. Niet alle beschikbare middelen 30.000 euro werden in 2022 besteed. Daarom hebben we begin 2023 extra aandacht gegeven in communicatie over het initiatievenfonds. We zien in 2023 hierdoor direct een toename van de aanvragen. Ook zien we dat veel initiatieven na een jaar stoppen vanwege een tekort aan (structurele) middelen. Omdat deze initiatieven (in potentie) bijdragen aan de gemeentelijke doelen, zoeken we de komende tijd naar mogelijkheden om deze initiatieven ook na een jaar te blijven ondersteunen. Uit de evaluatie blijkt verder dat de uitgangspunten en huidige werkwijze voldoen, daarom heeft de evaluatie niet geleid tot grote veranderingen.

Evaluatie busvoordeelabonnement

Met het busvoordeelabonnement reizen ca 8.700 inwoners voor een kleine jaarlijkse bijdrage doordeweeks vanaf 09:00 uur en ’s weekends heel de dag onbeperkt in alle stads- en streekbussen in de gemeente Nijmegen (met uitzondering van de Duitse buslijn). Het doel van het abonnement is om inwoners met een laag inkomen te helpen deel te nemen aan de Nijmeegse samenleving. Het busvoordeelabonnement is beschikbaar voor inwoners van de gemeente Nijmegen met een inkomen tot en met 130% van het sociaal minimum.

Het college deed met ingang van de regeling een toezegging aan de raad om het busvoordeelabonnement te evalueren. In het derde kwartaal van 2022 vond deze evaluatie plaats, met een respons van ca. 500 gebruikers. Uit de evaluatie blijkt dat de regeling in haar doel slaagt. Bijna drie kwart (73%) van de respondenten heeft door het busvoordeelabonnement beter bereik naar de plekken waar zij heen willen. Daarbij geeft 68% aan er vaker op uit te gaan in de stad. Bijna de helft (49%) doet door het abonnement meer mee aan sportieve of culturele activiteiten en evenementen.

De respondenten gebruiken het busvoordeelabonnement voor recreatieve en sociale activiteiten, zoals om het winkelcentrum, bekenden of een horecagelegenheid te bezoeken. Bijna 90% gebruikt het abonnement ook voor noodzakelijke levensbehoeften, zoals het doen van boodschappen en het bezoeken van medische voorzieningen. Meer dan een kwart (27%) gaat met het abonnement naar hun (vrijwilligers)werk of scholing. De meeste respondenten (69%) zijn door het abonnement voor hun mobiliteit minder afhankelijk van anderen. Ook heeft meer dan de helft (59%) meer persoonlijk contact met anderen.

We bereiken nog niet alle inwoners die mogelijk gebruik kunnen of willen maken van het abonnement. We zetten daarom in 2023 intensief in op communicatie om zo het bereik van de doelgroep te vergroten. Daarnaast moeten sommige inwoners in de doelgroep van het

busvoordeelabonnement die vóór 09:00 uur moeten reizen naar (vrijwilligers)werk of scholing (waaronder inburgering). Dit is met het busvoordeelabonnement niet mogelijk. In 2023 voeren we wel gesprekken met de initiatiefnemers (Bindkracht10) van Met een Fiets Doe Je Mee over het aanbieden van fietsen. Zo bieden we ook deze inwoners een mogelijkheid tot (duurzame) mobiliteit en dragen wij eraan bij dat zij naar hun werk kunnen gaan.

Communicatieaanpak

Aan de hand van een communicatieplan aansluitend op de Armoede Agenda Nijmegen 2020-2024 en het beleidsplan schuldhulpverlening richten wij ons op het vroegtijdig bereiken van inwoners met (langdurige) geldzorgen. Het communicatieplan richt zich op primair op Nijmegenaren met (beginnende) geldzorgen en Nijmegenaren met een laag inkomen. Hierbij is speciale aandacht voor:

- Werkende armen;
- Inwoners met beginnende betalingsachterstanden, al dan niet vanwege corona;
- Kinderen en jongeren;
- Ondernemers met (beginnende) schulden;
- Eenpersoonshuishoudens.

De sociale omgeving (familie en vrienden) van inwoners met schulden nemen wij mee als secundaire doelgroep. In het plan hebben we, naast de doelgroep, uitgewerkt welke kernboodschap en overige boodschappen we willen overbrengen, op welke wijze en via welke kanalen (zowel online als offline).
Ook richten we onze kernboodschap erop in dat geldzorgen iets is dat iedereen kan overkomen, ongeacht inkomen. Dat bijvoorbeeld ook (een life-event zoals) een echtscheiding, ontslag of ziekte een begin kan zijn van grote geldzorgen.

Lijn 2: Aanpak kinderarmoede

Het doel van deze lijn is het vergroten van het bereik van de kindregelingen en het terugdringen van de gevolgen van kinderarmoede.

Digitale Meedoenpas voor kinderen

We zijn in gesprek gegaan met Stichting Leergeld om te onderzoeken of we de kindregelingen kunnen aansluiten op de systematiek van de volwassen Meedoenregeling. Om hier een eerste stap in te zetten is in 2022 een pilot gestart om de zwemregeling deels aan te sluiten op ons platform van de Meedoenregeling. Uit de eerste evaluatie van de pilot zijn aandachtspunten en (technische) beperkingen naar voren gekomen waardoor de pilot nog niet heeft gewerkt zoals beoogd. Met de ontwikkelaars van het platform en Stichting Leergeld kijken we hoe deze punten opgelost kunnen worden en of we met een tweede pilot de werkwijze van de Meedoenregeling beter kunnen aansluiten op de werkwijze van Stichting Leergeld.

Aandacht voor armoede binnen het onderwijs en de jongerenraad

Vanuit het armoedebeleid voerden we in 2020 een dialoogsessie met de jongerenraad over het thema armoede. Jongeren vinden het belangrijk dat er meer bewustzijn wordt

gecreëerd over armoede en inkomensverschillen onder jongeren. Zij gaven specifiek mee dat we jongeren met elkaar in gesprek moeten laten gaan over armoede. Als concrete vervolgactie is het organiseren van een Challenge Day genoemd. In verband met de coronarestricties op scholen is dit project pas later opgepakt. In maart 2023 spraken negen brugklassen over het thema armoede, aan de hand van spellen, stellingen en adviezen. Dit om zo meer bewustwording te creëren over dit thema.

Lijn 3: Gezondheid en Armoede
Deze lijn beoogt de gezondheidsverschillen tussen inwoners met een lage sociaaleconomische status en een hoge sociaaleconomische status op langere termijn terug te dringen.

Groente en fruit
Nijmegen subsidieerde in 2021 de Voedselbank en de Vincentius Vereniging om groente en fruit onder inwoners met een laag inkomen te verstrekken. In 2022 ontvingen zij in het kader van Nijmegen de winter door, extra subsidie voor het verstrekken van voedselpakketten. Ook in het project ontbijttassen is aandacht voor voldoende groente en fruit. We bespreken met organisaties zoals de Voedselbank en de Vincentius Vereniging of zij voldoende groente en fruit voor de doelgroep kunnen waarborgen. Indien nodig, ondernemen we actie. Ook ontvangt de Vincentius Vereniging vanaf juli 2023 reguliere subsidie, waarvan zij een deel besteden aan voldoende groente en fruit voor inwoners met een laag inkomen.

Huisartsen
Huisartsen signaleren steeds vaker geldzorgen bij hun patiënten en weten niet goed naar wie en hoe ze moeten doorverwijzen. Daarnaast geven huisartsen aan niet goed te weten hoe ze geldzorgen bespreekbaar kunnen maken. We zien dat huisartsen een belangrijke speler kunnen zijn voor een warme overdracht naar financieel experts in de wijk (verder FEW) en andere hulpverleners.
In 2022 zochten we daarom meer samenwerking met huisartsen. Er is een structureel overleg opgezet tussen NEO Huisartsenzorg, Stichting Achterstandswijken Nijmegen (SAN: huisartsen in achterstandswijken), Bindkracht10 en de gemeente Nijmegen. In maart 2023 organiseerden we een webinar voor huisartsen in Nijmegen (en de regio) over het signaleren en bespreekbaar maken van geldzorgen in de praktijk. Een ervaringsdeskundige, een onderzoeker van Pharos, een huisarts en een FEW kwamen aan het woord in dit webinar. Er waren ongeveer 35 huisartsen uit de regio Nijmegen aanwezig. De reacties van deelnemers aan het webinar waren positief en de bereidheid om samen te werken is groot. Op korte termijn komt daarom een vervolg op het webinar. Samen met de betrokken partijen kijken we nog naar de meest passende vorm voor dit vervolg.

Domeinoverstijgende aanpak gezondheidsverschillen verkleinen
Het coalitieakkoord heeft als ambitie om gezondheidsverschillen in Nijmegen te verkleinen. Het verkleinen van gezondheidsverschillen vraagt om een domeinoverstijgende aanpak, want veel factoren die gezondheidsverschillen in de hand

werken liggen buiten het gezondheidsdomein. Vanuit de gemeente Nijmegen gebeurt al veel om gezondheidsverschillen tegen te gaan, maar er is nog (te) weinig verbinding tussen de verschillende interventies. Samenhang van gezondheid met velden als armoede maar ook, inkomen, opleiding en werk is namelijk sterk.
In 2022 werkten we toe naar een integrale aanpak, waarin we kijken naar de achterliggende factoren zoals geldzorgen, onzekerheid over werk of eenzaamheid. Zowel in de Armoede Agenda als in de gezondheidsagenda zijn ambities geformuleerd om gezondheidsverschillen aan te pakken. In 2023 gaan we aan de slag met concrete acties die zowel bestaanszekerheid als gezondheid bevorderen.

Ontwikkelingen Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering (CAZ)
De afgelopen jaren nam het aantal deelnemers aan de CAZ af[6]. Ook was er nog geen geschikt pakket voor jongeren. In 2022 is er een nieuw pakket toegevoegd aan de CAZ en zijn de gemeentelijke bijdrages voor alle drie de pakketten verhoogd.[7] Deze acties zijn ondernomen vanwege de groeiende zorg over zorgmijding bij inwoners met een laag inkomen. Met de komst van het beperkte aanvullende pakket, sluiten we beter aan bij de zorgbehoefte van deze groep. We hebben een stevige campagne ingezet op de CAZ. Dit heeft er mede voor gezorgd dat we in 2023 ongeveer 400 nieuwe inwoners bedienen met de CAZ.

Lijn 4: Werkende Armen
Het doel van deze lijn is het vergroten van het bereik van onze regelingen onder werkende armen en de armoedeproblematiek onder deze doelgroep terug te dringen.

Onderzoek vindplaatsen
De gemeente Nijmegen maakt deel uit van een consortium van kennisinstellingen, maatschappelijke partners en gemeenten dat onderzoek doet naar verborgen armoede. In dit consortium geven wij speciale aandacht aan inwoners die wel werk hebben, maar alsnog in armoede leven. Uit de eerste resultaten van het onderzoek kwam onder andere naar voren dat op basis van meest recente bruikbare gegevens uit 2018 het aandeel huishoudens dat in Nijmegen onder de armoedegrens leeft ca. 10% is. Daarvan valt 35% onder de categorie verborgen armoede. Dat zijn huishoudens die voldoen aan de inkomenseis voor een bijstandsuitkering, maar die geen bijstandsuitkering hebben. Dit zijn in Nijmegen voornamelijk eenpersoonshuishoudens (76%). In ongeveer 18% van de gevallen gaat het om huishoudens met kinderen.[8] Het onderzoek loopt nog en zit nu in de fase om een plan van aanpak te ontwikkelen per gemeente.

Ontwikkelen plan van aanpak
Momenteel ontwikkelen we een Plan van Aanpak voor werkende armen. Dit doen we in samenwerking met kennisinstellingen en een social designbureau. Voor onze gemeente kwam het volgende naar voren:

[6] In 2021: 11.059 deelnemers, 2022: 10.916 deelnemers

[7] Raadsvoorstel: CAZ naar 130%: Agenda Nijmegen - Traianuskamer woensdag 14 september 2022 18:00 - 20:00 - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

[8] Gegevens zijn d.d. 2018

- In Nijmegen bestaan de huishoudens in verborgen armoede voor ruim driekwart uit eenpersoonshuishoudens[9]. De doelgroep eenpersoonshuishoudens typeert zich als inwoners die zich niet arm vinden en veel waarde hechten aan zelfredzaamheid. Dat bleek uit het consortiumonderzoek.
- In onze communicatie houden wij hier voortaan meer rekening mee. We bedachten nieuwe vindplaatsen voor eenpersoonshuishoudens in armoede met inkomsten uit werk (zowel zelfstandig als in loondienst). Voorbeelden zijn adverteren in datingapps, webshops voor tweedehands items en restaurants en snackbars.
- We zetten meer in op het ondersteunen van werkgevers die hulp bij geldzorgen bij hun werknemers onder de aandacht willen brengen. Uit het onderzoek blijkt dat werkgevers als vindplaats voor werkende armen meer gebruikt kunnen worden. Dit komt voor een deel doordat werkgevers nog niet weten hoe zij hun rol hierin kunnen invullen. Door werkgevers te ondersteunen, kunnen zij deze rol beter vervullen.
- In de Armoede Agenda stellen we de ambitie om regelingen toegankelijker te maken voor ondernemers. Zo willen we BerekenUwRecht speciaal onder de aandacht brengen bij zzp'ers. We zetten in op vindplaatsen die we tijdens de workshop bedachten. Daarnaast zetten we in op de werklocaties en ondernemersverenigingen.
- Op basis van de bevindingen, starten we in 2023 met een nieuwe aanpak om de meedoenregeling onder de aandacht te brengen bij inwoners in verborgen armoede.

Op basis van deze uitkomsten werken we nu toe naar een specifieke aanpak voor werkende armen. Daarnaast kijken wij samen met de preventiemedewerkers op welke manier wij de werkgeversbenadering voort kunnen zetten. Tot kortgeleden zette ook specifiek de Moedige Dialoog Rijk van Nijmegen zich in voor werkende armen, inclusief de werkgeversbenadering. Deze lokale stichting is echter gestopt. De taken en kennis liggen nu vooral bij de landelijke Stichting Moedige Dialoog.

Samenwerking met Werk

De afdeling Inkomen van de gemeente Nijmegen werkt samen met het regionaal WerkBedrijf Rijk van Nijmegen aan screenings bij inwoners die parttime werken, aanvullende bijstand ontvangen en mogelijk in armoede leven (project Doe je mee). Uit het onderzoek uit het consortium Verborgen armen bleek dat onder deze doelgroep zich (mogelijk) verborgen armen bevinden. Het WerkBedrijf vraagt inwoners of zij behoefte hebben aan inkomensondersteuning of meer kunnen en willen werken. Wanneer iemand aangeeft ondersteuning te willen, worden zij doorverwezen naar de consulenten Inkomensondersteuning. Ook bekijkt het Werkbedrijf hoe de uitbreiding van werkuren of ander werk een oplossing kan bieden.

[9] Gegevens zijn d.d. 2018

3. Extra acties en projecten die wij uitvoeren in lijn met de maatschappelijke ontwikkelingen en de Armoedeagenda

Naast de inzet die we doen vanuit de Armoede Agenda en de maatschappelijke ontwikkelingen, zijn er het afgelopen jaar (en ook 2023) ook een aantal projecten opgestart om de doelstellingen van het armoededomein te bereiken. Hierin zijn ook de ambities uit het coalitieakkoord 'Ons Nijmegen, Stad van Iedereen' meegenomen.

Project Ontbijttassen (uitvoering motie Ontbijt voor ieder kind)

Steeds meer kinderen gaan zonder ontbijt naar school in Nijmegen. De motie 'Ontbijt voor ieder kind' werd aangenomen door uw raad. De gemeente Nijmegen organiseerde samen met de Vincentius Vereniging en Bindkracht10 gezonde ontbijttassen voor kinderen die zonder ontbijt naar school gaan. In de vier wijken met de meeste (energie)armoede, realiseerden we vanaf december 2022 uitgiftepunten. Iedere dinsdag kunnen ouders (na aanmelding door een hulpverlener) een ontbijttas ophalen met genoeg producten voor de hele schoolweek. Vanaf januari 2023 kunnen hulpverleners ouders uit heel Nijmegen gezinnen aanmelden. We krijgen van alle kanten (zoals scholen en inwoners) veel positieve reacties op dit doeltreffende initiatief. De actie liep in lijn met de crisisaanpak tot en met maart 2023. Door de grote behoefte aan de ontbijttassen (ca. 500 per week), zetten we het project door tot juni 2023. We proberen de ouders die een ontbijttas ophalen zo goed en warm in contact te brengen met structurele hulp, wanneer zij deze nog niet ontvangen.

Energiezuinig witgoed

We voeren momenteel een pilot energiezuinig witgoed bijzondere bijstand uit. Deze pilot loopt vanaf 1 mei 2023 tot en met 31 december en houdt in de gemeente Nijmegen (verplicht) energiezuinig witgoed verstrekt aan inwoners met een laag inkomen die bij de bijzondere bijstand een aanvraag doen voor nieuw witgoed. De witgoed producten die kunnen worden aangevraagd zijn: koelkasten, koel-vriescombinaties en wasmachines. Inwoners kunnen maximaal €600,- vergoeding krijgen voor het aanschaffen van een energiezuinig apparaat.

Menstruatie-armoede (uitvoering motie'Bloedserieus')

In 2021 heeft uw raad unaniem de motie 'Bloedserieus' aangenomen waarin structureel €50.000 wordt toegekend aan het Armoedefonds om menstruatiearmoede te bestrijden. Hiermee heeft u het Armoedefonds de opdracht gegeven om in Nijmegen uit te breiden door organisaties te benaderen, door menstruatieproducten in te kopen en deze te leveren aan MUP's (Menstruatieproducten UitgiftePunten), die zij in samenwerking met de desbetreffende organisaties opzetten. Hier kunnen inwoners gratis menstruatieproducten afhalen. Een klein pakket kost het Armoedefonds €75,-. Een groot pakket kost het Armoedefonds €150.- Op dit moment zijn er 54 MUP's in Nijmegen actief bij maatschappelijke organisaties (31), in scholen (10), in voedselbanken (8), en op andere locaties (5). Organisaties kunnen zich gemakkelijk aanmelden, en het Armoedefonds zoekt mogelijkheden om het aantal uitgiftepunten uit te breiden.

Pilot Voedselbank: supermarktmodel

De Voedselbank Nijmegen Overbetuwe groeide eind 2022 van 725 klanten naar 1,050 klanten. Opschaling van onder meer vrijwilligers (nu ongeveer 260), voedsel, vervoer en uitgiftepunten was nodig. In het coalitieakkoord staat dat de Voedselbank een pilot gaat draaien met een supermarktmodel om klanten meer keuze te bieden. Momenteel zoeken wij samen met de Voedselbank en betrokken partijen een geschikt pand, van waaruit de Voedselbank het grootste deel van hun klanten kan bedienen. In twee van de uitgiftepunten is de Voedselbank het afgelopen jaar al begonnen met een vorm van een supermarktmodel. Klanten kunnen in beperkte mate kiezen uit de aangeboden producten. Een evaluatie na de eerste maanden leert dat zowel klanten als vrijwilligers tevreden zijn.

BerekenUwRecht

Mede door verzoeken vanuit uw raad[10], gaan wij na de zomer starten met BerekenUwRecht voor onze inkomensondersteunende regelingen. Deze tool laat hulpverleners of inwoners eenvoudig zien op welke landelijke en gemeentelijke regelingen zij recht hebben. We verwachten dat BerekenUwRecht meerwaarde heeft. Allereerst omdat we het niet-gebruik van regelingen kunnen terugdringen, deels vanwege landelijke doorverwijzing. Ten tweede om doelgroepen die we nog niet altijd goed weten te bereiken (zoals zzp'ers) beter te bereiken. Ten derde informeert de tool inwoners en verwachten we dat bij inkomensondersteuning minder aanvragen binnenkomen die niet in aanmerking komen.

Noodhulpbureau Stichting Urgente Noden

We overwegen de inzet van een noodhulpbureau voor urgente Noden in Nijmegen via Stichting Urgente Noden (SUN). Een noodhulpbureau helpt wanneer inwoners niet tijdig of niet volledig een beroep kunnen doen op de aanwezige voorliggende voorzieningen. Want hoe goed de voorzieningen binnen Nijmegen ook zijn geregeld, we kunnen niet altijd voorkomen dat inwoners soms tussen wal en schip raken als zij onverwachts te maken krijgen met urgente noden.
We willen graag onderzoeken of, en onder welke voorwaarden, een SUN-noodhulpbureau van toegevoegde waarde is naast bestaande initiatieven in Nijmegen. We laten een draagvlakonderzoek uitvoeren om te bepalen of SUN aansluit op de behoeften uit de samenleving en kan rekenen op voldoende steun vanuit de maatschappelijke partners. Op basis van de conclusies en aanbevelingen van het draagvlakonderzoek besluiten we of we daadwerkelijk een SUN-noodhulpbureau willen realiseren in Nijmegen.

Vervolg

Met deze voortgangsbrief hopen we u goed geïnformeerd te hebben over de activiteiten die we de afgelopen periode hebben uitgevoerd en de activiteiten die binnenkort op de agenda staan. Een volgende update vanuit het armoedebeleid, ontvangt u begin 2024 samen met de evaluatie van de gehele Armoede-Agenda 2020-2024.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

[10] Beantwoording vragen ex art. 39 BerekenUwRecht applicatie. E23.000193

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester